IN MEMORIAM

DR. SC. SLOBODAN KAŠTELA
(1941. – 2026.)

U četvrtak, 27. kolovoza 2026. godine, u osamdeset petoj godini života napustio nas je dr. sc. Slobodan Kaštela. S dubokim poštovanjem opraštamo se od dugogodišnjeg prijatelja našeg Jadranskog zavoda prisjećajući se njegova značajnog doprinosa znanosti i struci u području prometnog prava.

Slobodan Kaštela rođen je 13. rujna 1941. godine u Novigradu (dalmatinskom). S roditeljima se preselio 1946. godine u Zagreb, gdje je ostao živjeti do kraja svojeg života. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1964. godine, a pravosudni je ispit položio 1967. godine. Magistrirao je na zagrebačkom Ekonomskom fakultetu (1991.), a doktorirao na Fakultetu prometnih znanosti (2000.) obranivši doktorsku disertaciju pod naslovom *Prometno-tehnološko značenje Varšavskog sustava u zračnom prometu Hrvatske*. Na tom je fakultetu djelovao u različitim nastavnim i znanstveno-nastavnim zvanjima od 1993. do 2011. godine podučavajući generacije studenata prometnom i napose zračnom pravu. Od 1998. bio je predavač zrakoplovnog prava, od 2001. docent te od 2004. godine izvanredni profesor. Od 2000. do 2006. godine bio je voditelj Katedre za prometno pravo. Od 2008. godine predavao je i na Veleučilištu Hrvatsko zagorje Krapina, gdje je bio nositelj predmeta *Prometno pravo*, a nekoliko godina i na Poslovnom veleučilištu Zagreb. U znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika biran je 2006. godine u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Uz nastavnu djelatnost, od 1999. godine sudjelovao je u znanstvenim projektima koje je financiralo tadašnje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Od 2007. do 2013. godine bio je suradnik na projektu *Strategijsko modeliranje razvoja zračnog prometa*, čija je voditeljica bila Sanja Steiner, a koji se provodio na Fakultetu prometnih znanosti u Zagrebu, te voditelj projekta *Acquis u području prometa* u matičnoj ustanovi, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Ovaj se projekt primarno bavio istraživanjem usklađivanja hrvatskog prometnog prava s pravnom stečevinom Europske unije *(acquis communautaire)* uoči i tijekom procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Dr. sc. Slobodan Kaštela u svojem se znanstvenom radu pretežno bavio pitanjima iz područja pravnih i ekonomskih znanosti, a poglavito prometnim pravom s naglaskom na zračnom pravu.

Publiciranje mu je osobno bilo veoma važno i tome je posvetio puno svojeg vremena i znanja. Objavio je više od stotinu znanstvenih i stručnih radova. Kao glavni urednik ili suurednik uredio je više od četrdeset knjiga, zbornika i monografija, uglavnom u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Autor je nekoliko knjiga i udžbenika, od kojih ovdje izdvajamo djela iz grane prometnog prava. Autor je udžbenika *Osnove zračnog prava* (suautor Ladislav Horvat; Zagreb: Fakultet prometnih znanosti, 1998.) te suautor udžbenika *Zračno prometno pravo* (Zagreb: Fakultet prometnih znanosti, 2001.). Sveučilišni udžbenik *Prometno pravo* koji je objavio u suautorstvu s Ladislavom Horvatom (Zagreb: Školska knjiga; Fakultet prometnih znanosti, 2008.) dobio je 2009. godine nagradu »Josip Juraj Strossmayer« kao najuspješnije znanstveno djelo izdano u 2008. godini iz područja društvenih znanosti. Zajedno s prof. emer. Ivom Grabovcem autor je znanstvene monografije *Međunarodni i nacionalni izvori hrvatskoga prometnog prava: odabrana poglavlja* (Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti; Split: Književni krug, 2013.). Bio je i suradnik u Uredništvu *Pravnog leksikona* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Na početku svoje pravničke karijere radio je kao sudski pripravnik na Okružnom sudu u Zagrebu (1965. – 1967.) te kao pravni referent u poduzeću Generalturist (1967. – 1968.). Bio je savjetnik u Saboru Socijalističke Republike Hrvatske (1968. – 1975.), a nakon toga glavni tajnik Turističkog saveza Zagreba (1975. – 1978.). Radeći više godina u saborskom Odboru za turizam i promet, sudjelovao je u pripremi i izradi tada prvog Zakona o ugostiteljskoj i turističkoj djelatnosti pa je u dva navrata pripremio nacrt tog zakonskog teksta, a zatim ga popratio stručnim komentarom u izdanju *Narodnih novina* (Zagreb, 1974. i 1978.). Njegov je profesionalni put bio bogat, ali je središnje mjesto njegova profesionalnog života bila Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Predsjedništvo Akademije imenovalo ga je devet puta na dužnost tajnika Akademije koju je obnašao od 1978. do 2012. godine. Uz to, obnašao je i niz odgovornih funkcija u Akademiji – bio je član Uprave (1996. – 2012.), ravnatelj Akademijine Zaklade (1993. – 2014.), savjetnik predsjednika Akademije (2012. – 2014.) te voditelj Akademijina Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (2008. – 2020.). Bio je član suradnik Razreda za društvene znanosti od 2006. godine do smrti.

Svih tih godina rada u Akademiji Slobodan Kaštela imao je blizak odnos s našim Jadranskim zavodom. Suradnja se nužno odvijala kroz redovne administrativne procese unutar Akademije, ali i kroz stručnu suradnju. Bio je često na raspolaganju kao recenzent uredništvu našeg časopisa *Poredbeno pomorsko pravo* = *Comparative Maritime Law*, a imali smo priliku surađivati i u sklopu programskih odbora znanstvenih i stručnih skupova koje je Jadranski zavod organizirao

ili suorganizirao u suradnji s drugim institucijama ili stručnim udruženjima. Osjećali smo da je volio naš Zavod, vjerojatno zbog posebne poveznice koju je imao s nama, jer se u svojoj znanstveno-nastavnoj karijeri bavio prometnim pravom koje je u sklopu iste znanstvene grane usko povezano s pomorskim pravom. Suradnja s njim bila je uvijek vrlo ugodna. Imali smo priliku svjedočiti njegovoj potpunoj posvećenosti dobrobiti i ugledu Akademije i njegovu svesrdnom zalaganju za bolje uvjete rada naše najviše znanstvene i umjetničke institucije, njezinih članova i zaposlenika.

Za istaknuti društveni i znanstveni rad primio je više javnih priznanja, od kojih se ističu odlikovanje predsjednika Republike Red Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića i nagrada za životno djelo rodne mu Općine Novigrad.

Teško je riječima sažeti život koji je ostavio trag u mnogima od nas. U ovim se trenucima u dubini duše miješaju osjećaji tuge i zahvalnosti. Tuga je ovdje na rastanku, nakon kojeg ostaje praznina u srcu, ali utjehu potražimo u zahvalnosti zbog toga što smo imali privilegiju poznavati Slobodana Kaštelu, surađivati s njim ili dijeliti prijateljstvo.

Osobno ću pamtiti Slobodana Kaštelu kao čovjeka koji se odlikovao marljivošću, savjesnošću i autodisciplinom i koji je uvijek bio spreman saslušati, savjetovati i pomoći diskretno ne očekujući ništa zauzvrat. Bio je osoba iznimne mirnoće, staloženosti i uglađenosti, ali i čovjek čiji je karakter pod površinom skrivao istinsku druželjubivost, duhovitost i toplinu. U svojem privatnom životu bio je uzoran i brižan suprug, otac i djed. Živio je skromno i u obiteljskom skladu. Čak i u najtežim trenucima svoje bolesti nije se prepuštao jadikovanju i očaju, nego je ostao dostojanstven, strpljiv i miran do samog kraja. Po njegovu odlasku ostaje neizbrisiv trag zapisan u njegovim djelima, plodovima njegova rada i našim sjećanjima. Hvala mu na svakom savjetu, na svakoj pruženoj prilici i na prijateljstvu.

Naslovna izv. prof. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, znanstvena savjetnica
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti